

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2012. március 29.*

„EGK — Törökország társulási megállapodás — Tartózkodási jog — Honosított török munkavállaló családtagjai — A török állampolgárság megtartása — A honosítás időpontja”

A C-7/10. és C-9/10. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Raad van State (Hollandia) a Bírósághoz 2010. január 8-án érkezett, 2009. december 31-i határozataival terjesztett elő az előtte

a **Staatssecretaris van Justitie**

és

Tayfun Kahveci (C-7/10.),

Osman Inan (C-9/10.)

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, M. Safjan, M. Ilešič, E. Levits (előadó) és M. Berger bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2011. február 3-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- T. Kahveci képviseletében A. Durmuş és E. Köse advocaten,
- O. Inan képviseletében H. Drenth advocaat,
- a holland kormány képviseletében C. Wissels és J. Langer, meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviseletében M. Szpunar, M. Arciszewski és A. Miłkowska, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében M. van Beek és G. Rozet, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: holland.

a főtanácsnok indítványának a 2011. október 20-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek a társulás fejlesztéséről szóló, 1980. szeptember 19-i 1/80 társulási tanácsi határozat (a továbbiakban: 1/80 határozat) 7. cikkének értelmezésére irányulnak. A Társulási Tanácsot az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulás létrehozásáról szóló, egyrészről a Török Köztársaság, másrészről az EGK tagállamai és a Közösség által 1963. szeptember 12-én Ankarában aláírt, a Közösség nevében az 1963. december 23-i 64/732/EGK tanácsi határozattal (HL 1964. 217., 3685. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 11. kötet, 10. o., a továbbiakban: EGK–Törökország társulási megállapodás) megkötött, jóváhagyott és megerősített megállapodás létesítette.
- 2 E kérelmeket a Staatssecretaris van Justitie (igazságügyi államtitkár, a továbbiakban: Staatssecretaris) és egyrészt T. Kahveci, másrészt O. Inan között folyó két jogvitában terjesztették elő, amely jogviták tárgya az, hogy valamely nemcsak török állampolgársággal, hanem a fogadó tagállam szerinti állampolgársággal is rendelkező munkavállaló családtagja hivatkozhat-e az 1/80 határozat 7. cikkére.

Jogi háttér

Az 1/80 határozat

- 3 Az 1/80 határozat 7. cikke ekként rendelkezik:

„Valamely tagállam rendes munkaerőpiacához tartozó török munkavállaló családtagja, aki engedélyt kapott arra, hogy a munkavállalóhoz költözzön:

- jogosult – a Közösség tagállamai munkavállalóinak biztosítandó elsőbbségre is figyelemmel – bármely állásajánlatra jelentkezni, amennyiben ott már legalább három éve jogszerűen lakóhellyel rendelkezik;
- jogosult a választása szerinti bármely munkaviszonyban történő szabad munkavállalásra, amennyiben ott legalább öt éve jogszerűen lakóhellyel rendelkezik.

[...]” [nem hivatalos fordítás]

- 4 Az 1/80 határozat 14. cikkének (1) bekezdése szerint:

„E szakasz rendelkezéseit a közrend, a közbiztonság és a közegészség miatt indokolt korlátozásokra is figyelemmel kell alkalmazni.” [nem hivatalos fordítás]

A nemzeti szabályozás

- 5 A külföldiek jogállásáról szóló 2000. évi törvény (Vreemdelingenwet 2000, Stb. 2000, 495. sz., a továbbiakban: 2000. évi Vw) 18. cikke (1) bekezdésének bevezető fordulata és e) pontja úgy rendelkezik, hogy a határozott időre szóló tartózkodási engedély meghosszabbítására irányuló kérelmet el lehet utasítani, amennyiben a külföldi személy veszélyt jelent a közrendre vagy a nemzetbiztonságra. E törvény 19. cikke értelmében egy ilyen engedélyt ugyanezen okokból vissza lehet vonni.

- 6 A 2000. évi Vw 67. cikke (1) bekezdésének bevezető fordulata és b) pontja értelmében a Staatssecretaris nemkívánatosnak nyilváníthatja azt a külföldi személyt, akivel szemben valamely legalább három év szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt jogerős bírósági ítélet szabadságvesztés-büntetést szabott ki. E cikk (3) bekezdése értelmében a nemkívánatosnak minősített külföldi személy nem tartózkodhat jogszerűen Hollandiában.
- 7 A külföldiek jogállásáról szóló 2000. évi rendelet (Vreemdelingenbesluit 2000, Stb. 2000, 497. sz.) 3.86 cikke (1) bekezdésének bevezető fordulata és d) pontja lehetővé teszi a határozott időre szóló tartózkodási engedély meghosszabbítására irányuló kérelemnek a közrend veszélyeztetése miatti elutasítását a 2000. évi Vw 18. cikke (1) bekezdésének bevezető fordulata és e) pontja alapján, amennyiben a külföldi személlyel szemben többek között valamely legalább három év szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt jogerős bírósági ítélet szabadságvesztés-büntetést szabott ki, és e büntetés végrehajtandó része megfelel legalább az említett rendelet 3.86 cikkének (2) bekezdése szerinti irányértéknek, amely rendelkezés az érintett személy Hollandiában való tartózkodásának időtartamához igazodó, mozgó skálát ír elő.

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

C-7/10. sz. ügy

- 8 T. Kahveci török állampolgár. Házastársa, aki szintén török állampolgár, egy török munkavállaló gyermekeként Hollandiában született, és Hollandia rendes munkaerőpiacához tartozik. 1999 júniusában, férjének ugyanezen évben való jogszerű Hollandiába érkezése előtt török állampolgárságának megtartása mellett megszerezte a holland állampolgárságot.
- 9 T. Kahveci tartózkodási engedélye egy korlátozást tartalmazott, ami „R. Kahveci házastársnál tartózkodás”-ra vonatkozott. Ezen engedélyt többször meghosszabbították, utolsó alkalommal 2009. március 12-ig. T. Kahveci a szabadságvesztés-büntetése letöltésének megkezdéséig házastársánál lakott.
- 10 2007. január 23-án T. Kahvecit jogerősen hat év és kilenc hónap végrehajtandó szabadságvesztés-büntetésre ítélték.
- 11 2007. március 20-i határozatában a Staatssecretaris T. Kahvecit elítélése miatt nemkívánatosnak nyilvánította, és tartózkodási engedélyét visszavonta.
- 12 A T. Kahveci által az említett határozattal szemben előterjesztett kifogást azzal az indokkal utasították el, hogy – mivel házastársa holland állampolgársággal rendelkezik – T. Kahveci nem hivatkozhat az 1/80 határozat 7. cikkére. Ennélfogva T. Kahveci nem tekinthető a rendes munkaerőpiachoz tartozó török munkavállaló családtagjának, jóllehet házastársa a holland állampolgárságon felül megtartotta a török állampolgárságát.
- 13 Mivel a Rechtbank 's-Gravenhage (hágai kerületi bíróság) ideiglenes intézkedésről határozó bírója az említett kifogás elutasításával szemben a T. Kahveci által benyújtott keresetet megalapozottnak nyilvánította, a Staatssecretaris fellebbezést terjesztett a Raad van State (államtanács) elé.
- 14 A Staatssecretaris hangsúlyozza, hogy T. Kahveci már nem tartozott az 1/80 határozat hatálya alá, és házastársa már nem hivatkozhatott eredményesen a szociális kedvezmények említett határozat általi javítására.

C-9/10. sz. ügy

- 15 O. Inan török állampolgár. Apja, H. Inan, aki szintén török állampolgár, és Hollandia rendes munkaerőpiacához való tartozása nem vitatott, 1993 óta rendelkezik holland állampolgársággal is a török állampolgárságon felül.

- 16 O. Inan jogszerűen érkezett Hollandiába 1999-ben. Tartózkodási engedélye egy korlátozást tartalmazott: „családegyesítés H. Inan szülővel”. Ezen engedélyt többször meghosszabbították, utolsó alkalommal 2005. június 10-ig. O. Inan a szabadságvesztés-büntetésének megkezdéséig apjánál lakott.
- 17 2007. május 22-én O. Inant jogerősen hét év végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték.
- 18 2007. november 13-i határozatában a Staatssecretaris O. Inant elítélése miatt nemkívánatosnak nyilvánította, és tartózkodási engedélyének meghosszabbítása iránti kérelmét elutasította.
- 19 Az alapeljárás ezt követően a T. Kahveci által indított, a jelen ítélet 12–14. pontjában leírt eljáráshoz hasonlóan folyt le.
- 20 Ilyen körülmények között, mivel úgy ítélte meg, hogy az előtte folyó két ügy eldöntése uniós jogi rendelkezések értelmezésétől függ, a Raad van State az eljárás felfüggesztéséről határozott, és előzetes döntéshozatal céljából a következő – az említett két ügyben azonosan megfogalmazott – kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:
- „1. Úgy kell-e értelmezni az 1/80 határozat 7. cikkét, hogy valamely tagállam rendes munkaerőpiacához tartozó török munkavállaló családtagjai nem hivatkozhatnak e rendelkezésre az után, hogy a munkavállaló a török állampolgárság megtartása mellett megszerezte a fogadó tagállam szerinti állampolgárságot?
2. Az első kérdés megválaszolása szempontjából jelentősége van-e annak, hogy az érintett török munkavállaló mely időpontban szerezte meg a fogadó tagállam szerinti állampolgárságot?”
- 21 A Bíróság elnöke 2010. február 9-i végzésével az írásbeli és a szóbeli szakasz lefolytatása, valamint az ítélethozatal céljából egyesítette a C-7/10. és C-9/10. sz. ügyet.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 22 Két kérdésével, amelyeket együtt kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy az 1/80 határozat 7. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy valamely tagállam rendes munkaerőpiacához tartozó török munkavállaló családtagjai azután is hivatkozhatnak e rendelkezésre, hogy az említett munkavállaló a török állampolgárság megtartása mellett megszerezte a fogadó tagállam szerinti állampolgárságot.
- 23 Előjáróban meg kell jegyezni, hogy az 1/80 határozat 7. cikke az uniós jog szerves részét képezi (lásd a C-192/89. sz. Sevince-ügyben 1990. szeptember 20-án hozott ítélet [EBHT 1990., I-3461. o.] 8. és 9. pontját). A tagállamokat ezért pontosan ugyanúgy kötik az e rendelkezésből eredő kötelezettségek, mint ahogyan tiszteletben kell tartaniuk az uniós jog által biztosított más jogokat.
- 24 Ezután emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdése közvetlen hatállyal rendelkezik, így az e rendelkezés hatálya alá tartozó török állampolgárok közvetlenül hivatkozhatnak e rendelkezésre a tagállamok bíróságai előtt a belső jog azzal ellentétes szabályai alkalmazásának mellőzése érdekében (lásd ebben az értelemben többek között a C-351/95. sz. Kadiman-ügyben 1997. április 17-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-2133. o.] 28. pontját, a C-303/08. sz. Bozkurt-ügyben 2010. december 22-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-13445. o.] 31. pontját és a C-484/07. sz. Pehlivan-ügyben 2011. június 16-án hozott ítélet [EBHT 2011., I-5203. o.] 39. pontját).
- 25 Ennek pontosítása után a feltett kérdések megválaszolása céljából az említett rendelkezést szövegére, az általa követett célkitűzésre és rendszerére tekintettel kell értelmezni (lásd ebben az értelemben a C-465/04. sz. Honyvem Informazioni Commerciali ügyben 2006. március 23-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-2879. o.] 17. pontját).

- 26 Amint az említett 7. cikk első bekezdésének a szövegéből is kitűnik, az e rendelkezésben szereplő jogok megszerzése két együttes feltételtől függ, tudniillik egyfelől az érintett személynek olyan török munkavállaló családtagjának kell lennie, aki már a fogadó tagállam rendes munkaerőpiacához tartozik, és másfelől e tagállam illetékes szerveinek engedélyezniük kellett azt, hogy az említett munkavállalóhoz csatlakozzon itt (lásd a fent hivatkozott Bozkurt-ügyben hozott ítélet 26. pontját).
- 27 Mihelyt az említett feltételek teljesülnek, az 1/80 határozat 7. cikke első bekezdésének alkalmazása szempontjából azt kell megvizsgálni, hogy az érintett török állampolgár jogszerűen lakik-e együtt bizonyos ideje a fogadó tagállam területén azzal a munkavállalóval, akitől a jogait származtatja (lásd többek között a C-373/03. sz. Aydinli-ügyben 2005. július 7-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-6181. o.] 29. pontját).
- 28 Következésképpen a Bíróság már kimondta, hogy egy kizárólag török állampolgársággal rendelkező munkavállaló olyan családtagja, aki megfelel a jelen ítélet 26. és 27. pontjában felidézett feltételeknek, szükségszerűen jogosult – közvetlenül az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdése alapján – az említett államban való tartózkodásra (a fent hivatkozott Pehlivan-ügyben hozott ítélet 43. pontja).
- 29 Az alapeljárásokat illetően nem vitatott, amint arra a jelen ítélet 8–10. és 15–17. pontja rámutat, hogy T. Kahveci és O. Inan megfelel a jelen ítélet 26. és 27. pontjában szereplő feltételeknek.
- 30 Meg kell tehát még határozni az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdése által követett célkitűzésre és e határozat rendszerére tekintettel, hogy az, hogy a már a fogadó tagállam rendes munkaerőpiacához tartozó török munkavállaló a török állampolgárságon felül megszerezte a fogadó tagállam szerinti állampolgárságot, azt eredményezi-e, hogy családtagjainak többé nincs joga e rendelkezésre hivatkozni.
- 31 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdésében foglalt jogok fokozatos megszerzésének rendszere kettős célt követ.
- 32 Elsőként, az első hároméves időszak letelte előtt, az említett rendelkezés arra irányul, hogy lehetővé tegye, hogy a migráns munkavállaló családtagjai e munkavállalónál tartózkodjanak abból a célból, hogy ezáltal a családintegráció eszközével mozdítsa elő a fogadó tagállamba már jogszerűen beilleszkedett török munkavállaló munkavállalását és tartózkodását (lásd többek között a C-65/98. sz. Eyüp-ügyben 2000. június 22-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-4747. o.] 26. pontját, a C-467/02. sz. Cetinkaya-ügyben 2004. november 11-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-10895. o.] 25. pontját és a fent hivatkozott Bozkurt-ügyben hozott ítélet 33. pontját).
- 33 Ezenfelül ugyanez a rendelkezés a török migráns munkavállaló családjának a fogadó tagállambeli tartós beilleszkedését kívánja megerősíteni, három év jogszerű tartózkodás után biztosítva az érintett családtag számára annak lehetőségét, hogy ő maga is beléphessen a munkaerőpiacra. Az ily módon kitűzött alapvető cél a fenti, az ebben az időszakban a fogadó tagállamba már jogszerűen beilleszkedett családtag helyzetének az által való rendezése, hogy biztosítsák számára a szóban forgó tagállamban a saját megélhetését biztosító eszközöket, tehát azt, hogy a migráns munkavállaló helyzetétől független helyzetet alakítson itt ki (lásd többek között a fent hivatkozott Eyüp-ügyben hozott ítélet 26. pontját; a fent hivatkozott Cetinkaya-ügyben hozott ítélet 25. pontját; a fent hivatkozott Aydinli-ügyben hozott ítélet 23. pontját; a C-325/05. sz. Derin-ügyben 2007. július 18-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-6495. o.] 50. és 71. pontját, valamint a fent hivatkozott Bozkurt-ügyben hozott ítélet 34. pontját).
- 34 Az 1/80 határozat által követett általános célkitűzésre tekintettel, amelynek az a lényege – egy olyan együttműködési megállapodástól eltérően, mint amilyen az 1976. április 27-én Rabatban aláírt, az Európai Gazdasági Közösség és a Marokkói Királyság közötti együttműködési megállapodás, amelyet a Közösség nevében az 1978. szeptember 26-i 2211/78/EGK tanácsi rendelet (HL L 264., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 13. kötet, 155. o.) hagyott jóvá –, hogy a szociális területen a török munkavállalók és családtagjaik által igénybe vehető rendszert javítsa a szabad mozgás biztosításának fokozatos megvalósítása érdekében (lásd többek között a C-179/98. sz. Mesbah-ügyben 1999. november

- 11-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-7955. o.] 36. pontját és a C-329/97. sz. Ergat-ügyben 2000. március 16-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-1487. o.] 43. pontját), a többek között az ugyanezen határozat 7. cikkének első bekezdésével létrehozott rendszer tehát a fogadó tagállamban történő családegyesítés kedvező feltételeinek megteremtésére törekszik (lásd a fent hivatkozott Pehlivan-ügyben hozott ítélet 45. pontját).
- 35 Márpedig ez az 1/80 határozat által követett cél megghiúsulna, ha a fogadó tagállam szerinti állampolgárság megszerzése a török állampolgársággal még mindig rendelkező munkavállalót arra köteleznék, hogy mondjon le az említett fogadó tagállamban történő családegyesítés kedvező feltételeire való jogosultságról.
- 36 Hangsúlyozni kell továbbá, hogy a Bíróság kimondta, hogy az 1/80 határozat valamely rendelkezésében megállapított feltételeknek megfelelő török állampolgárok ennél fogva az e határozatban biztosított jogokban részesülnek (lásd többek között a C-337/07. sz. Altun-ügyben 2008. december 18-án hozott ítélet [EBHT 2008., 10323. o.] 28. és 29. pontját, valamint a fent hivatkozott Bozkurt-ügyben hozott ítélet 39. pontját), és egy tagállam nem alkothat más jellegű szabályozást, mint amely az 1/80 határozatból következik, vagy amely az abban szereplő feltételekhez képest eltérő feltételeket ír elő (lásd a fent hivatkozott Pehlivan-ügyben hozott ítélet 56. pontját).
- 37 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében ugyanis mind az uniós jog elsőbbségéből, mind pedig az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdéséhez hasonló rendelkezés közvetlen hatályából az következik, hogy a tagállamok nem módosíthatják egyoldalúan a török állampolgároknak a fogadó tagállam munkaerőpiacára történő fokozatos integrációjára irányuló rendszer hatályát, és ebből következően immár nem fogadhatnak el olyan intézkedéseket, amelyek csorbítják az EGK–Törökország társulási megállapodás által az ilyen állampolgárok számára kifejezetten biztosított jogi helyzetet (lásd a fent hivatkozott Pehlivan-ügyben hozott ítélet 56. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 38 Márpedig egy az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan szabályozásnak, amely azt írja elő, hogy az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdésében biztosított jogokra nem lehet hivatkozni azután, hogy a fogadó tagállamba már jogszerűen beilleszkedett török munkavállaló megszerezte a holland állampolgárságot, pontosan az lenne a hatása, hogy csorbítaná az EGK–Törökország társulási megállapodás által a török állampolgárok számára kifejezetten biztosított jogi helyzetet.
- 39 Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy az olyan török munkavállalókat illetően, mint amilyen T. Kahveci és O. Inan, az 1/80 határozat 14. cikkének (1) bekezdése nyújt megfelelő olyan jogi keretet, amely lehetővé teszi annak megítélését, hogy egy török állampolgár, akinek többször megállapították a büntetőjogi felelősségét, mennyiben fosztható meg a fogadó tagállamból való kiutasítás eszközével azoktól a jogoktól, amelyeket közvetlenül e határozat alapján élvez (lásd többek között a fent hivatkozott Derin-ügyben hozott ítélet 74. pontját és a fent hivatkozott Bozkurt-ügyben hozott ítélet 54. pontját).
- 40 E tekintetben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az illetékes nemzeti hatóságoknak kell esetről esetre megvizsgálniuk a törvénysértés elkövetőjének személyes magatartását, valamint az általa a közrendre és a közbiztonságra jelentett veszély közvetlen, tényleges és kellően súlyos voltát, és e hatóságok kötelesek továbbá gondoskodni az arányosság elvének, valamint az érdekelt alapvető jogainak tiszteletben tartásáról. Közelebbről, az 1/80 határozat 14. cikkének (1) bekezdésére kiutasítás csak akkor alapítható, ha az érintett egyedi magatartása a közrend újabb súlyos megzavarásának konkrét veszélyét rejti magában (lásd a fent hivatkozott Derin-ügyben hozott ítélet 74. pontját és a fent hivatkozott Bozkurt-ügyben hozott ítélet 60. pontját).
- 41 A fentiekből az következik, hogy az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az 1/80 határozat 7. cikkét úgy kell értelmezni, hogy valamely tagállam rendes munkaerőpiacához tartozó török munkavállaló családtagjai azután is hivatkozhatnak e rendelkezésre, hogy e munkavállaló a török állampolgárság megtartása mellett megszerezte a fogadó tagállam állampolgárságát.

A költségekről

- 42 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

Az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulás létrehozásáról szóló megállapodással létesített Társulási Tanács által elfogadott, a társulás fejlesztéséről szóló, 1980. szeptember 19-i 1/80 határozat 7. cikkét úgy kell értelmezni, hogy valamely tagállam rendes munkaerőpiacához tartozó török munkavállaló családtagjai azután is hivatkozhatnak e rendelkezésre, hogy e munkavállaló a török állampolgárság megtartása mellett megszerezte a fogadó tagállam állampolgárságát.

Aláírások